

1826 is het huis vernieuwd en de tuin ingericht met een bloemkwekerij. Het terrein strekte zich vermoedelijk uit tot over het spoor. Vanaf 1875, na de aanleg van de spoorbaan, verzezen daar verschillende woningen (aan de huidige Braamstraat, Hofstraat en Oudwijkerveldstraat). Het hoofdhuis was in 1902 bewoond door Paul Kruger, oud president van de Zuid-Afrikaanse Republiek. Rosenberg en Van der Does & Partners is hier gehuisvest. //geopend van 12.00-16.00 uur
 * rondleidingen om 12.00, 13.00, 14.00 en 15.00 uur

* 64. **Maliebaan 81 (1866)**
 Rond 1868 zijn hier twee paviljoens in eclectische stijl gebouwd als onderdeel van buitensociëteit 'Smit aan de Baan', later café-restaurant Buitenlust met een kegelbaan in de tuin. De paviljoens zijn opgenomen in een groter, vrij recent gebouw. In 1883 is hier de ANWB opgericht. Een gedenksteen in de gevel herinnert hieraan. Hermans & Schuttevaer houdt hier kantoor. //geopend van 10.00-16.00 uur
 * rondleidingen om 12.00, 13.00, 14.00 en 15.00 uur door Hans Buitter, verenigingshistoricus ANWB, door voormalige uitspanning Buitenlust

* 65. **Maliebaan 67 (ca. 1890)**

Het voorheen vrijstaande woonhuis heeft een baksteengevel met natuursteen elementen. De opzet en het materiaalgebruik geven het huis een heel andere uitstraling dan de gepleisterde bebouwing aan de overzijde van de Maliebaan.

* 66. **Maliebaan 49 (1889)**
 Nummer 47 en 49 vormen samen twee herenhuisen met een voorgevel in neorenaissance stijl en gespiegelde plattegronden. Het interieur heeft zijn inrichting als woonhuis behouden met een mooie marmere hal en een imposant trappenhuis. De gedecoreerde plafonds zijn net gerestaureerd. Binnen hangen de bouwtekeningen.

* 67. **Maliebaan 15, woonhuis Ribbius Peletier (1901-1902)**
 Na zijn loopbaan als sigarenfabrikant aan de Oudegracht laat Ribbius Peletier een nieuw woonhuis bouwen naar ontwerp van Isaak H.J. van Lunteren. De bouwstijl met ver uitstekende daken en imitatievakwerk in de gevel is veel toegepast rond 1900. Het tegeltableau met plantenmotieven boven de natuurstenen erker geeft de bouwjaar weer. De Rabobank houdt hier kantoor. //geopend tot 16.00 uur, alleen begane grond
 * mini-expositie over het pand

* 68. **Maliebaan 1, kantoor Spoorwegmuseum (ca. 1890)**
 De villa is gebouwd als woonhuis in overgangsstijl met Jugendstil elementen. Er zijn plantenmotieven opgenomen in de consoles onder het balkon op de eerste verdiepingen en zonnebloemen in de opvallende glas-in-lood ramen van de trappartij.
 * rondleidingen

Buiten gaat u linksaf waar u aan het plein het Maliebaanstation (1874) ziet liggen. Het station in monumentale neoklassieke stijl werd gebouwd in opdracht van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij (HIJSM) na aanleg van de Oosterspoorlijn (Amsterdam-Utrecht). Het station raakte in 1939 buiten gebruik en dient sinds 1953 als museum. Tijdens de recente restauratie is het stationsgebouw teruggebracht in de 19e-eeuwse staat, met 3e klas wachtkamer, loketten, een telegraafkantoor, en de Koninklijke wachtkamer uit station Den Haag Staatsspoor. //alleen toegankelijk tegen betaling.

VERVOLG OVERIGE PANDEN

74. **Leidseweg 90, Geldmuseum**
 Het ontwerp van de Rijksmunt uit 1911 is van architect C.H. Peters, maar in nauwe samenwerking met de toenmalige muntmeester, ook qua stijlkeuze (neoclassicisme). De kantoren bevonden zich aan de voorzijde en de productieruimtes aan de achterzijde, allemaal ontsloten via lange gangen. Na een ingrijpende renovatie is het Geldmuseum sinds mei 2007 weer voor publiek toegankelijk. //geopend van 12.00-17.00 uur

* 13.30 en 15.00 uur: architectuur-rondleidingen Geldmuseum en Lombok
 * expositie EyeCatchers

75. **Molenpark 3, Houtzaagmolen De Ster**
 Een vrijwel compleet bewaard gebleven houtzaagmolenerf, met zaagmolen, molenaarswoning, knechtenwoning, houtloodsen, sleepheiling en balkenhaven. Tot 1911 stond hier een achtkantige stellingmolen uit 1721. Toen windkracht overbodig werd sneuvelde de bovenbouw van de molen. Tussen 1984 en 1999 is de molen gerestaureerd.

* live-muziek van het huisorkest
 * terras met drankjes

76. **Adelaarstraat 30, Korenmolen Rijn en Zon**
 De Rijn en Zon werd in 1746 gebouwd aan het Paardenveld en in 1913 herbouwd in de Adelaarstraat, aan de rand van de stad. In 1947 sloeg de molen tijdens een storm op hol en raakte zwaar beschadigd. In de jaren zestig dreigde sloop van de molen, maar na een restauratie wordt er sinds 1977 weer meel gemalen.

* 77. **Catharijnesingel/Bergstraat 54, Westerkerk**
 In 1891 betrok de Doleantiegemeente de Westerkerk. Het gebouw is in eclectische stijl gebouwd met neoclassicistische elementen. Een groot houten tongewelf overkluist de gehele kerkzaal. Begin jaren vijftig is de kerk gerestaureerd met ingrijpende wijzigingen aan de voorgevel. Vanaf 1966 is de gereformeerde gemeente hier gevestigd.

* 13.15 uur: orgelconcert Frank van Basten, Paul van der Woude

* 78. **Muntsluizen**

De Muntsluis werd gebouwd tussen 1885 en 1888 bij de aanleg van het Merwedekanaal en de kruising met de Leidsche Rijn. In 1905 uitgebreid met een extra sluis. Het complex bestaat uit een dubbele schutsluis met sluisdommen, historische bruggen, en woningen voor sluispersoneel. De Muntbrug is een draaibrug, gebouwd door ijzergieterij De Prins van Oranje in Den Haag.
 * rondleidingen, op hele uur, vertrek bij OMD-vlag

VLEUTEN - DE MEERN

79. **Dorpsstraat 1, Broederschapshuisjes**
 De armenhuisjes werden aan het begin van de 17de eeuw gebouwd in opdracht van de 'Broederschap van Onze Lieve Vrouwen'. Tegenwoordig is de Historische Vereniging gehuisvest in Dorpsstraat 1.
 * powerpoint over 19e eeuw en kleine expositie
 * bustour 19e eeuw (vertrek 11.30 uur) Vleuten-Utrecht, zie elders in de krant

* 80. **Schoolstraat 5, Torenpleinker**
 Waarschijnlijk stond hier voor het jaar 1000 al een kerk. De huidige kerk heeft een 13de-eeuwse westtoren en een (gedeeltelijk) 15de-eeuws schip. De lage toren had ter compensatie een hoge spits, maar deze is gesneuveld bij de orkaan van 1674. In 1831 is de kerk ingrijpend verbouwd. In 1971 is een deel van het schip hersteld. De kansel is uit 1614, het orgel uit 1809. //geopend van 11.00-16.00 uur
 * 10.30-11.30 uur: carillonspel
 * 14.30 uur: orgelconcert Eveline Jansen

HET UTRECHTS ARCHIEF

Maliebaan
 in beweging
 26 juni – 23 oktober 2010

Lezing over de Maliebaan door Maarten van Rossum
 11 september / 14.00 uur

www.hetutrechtsarchief.nl
 Het Utrechts Archief / Hamburgerstraat 28 / Utrecht
 Toegang gratis / toegang lezing € 3,-

het Utrechts Monumenten Fonds

Het UMF nodigt u uit om binnen te komen kijken!

Zaterdag 11 september
 10:00 uur - 15:00 uur
Open Monumentendag

Alle oude panden van het UMF hebben iets nieuws! Een QR code. Scan deze code met uw smartphone om meer te weten te komen over onze bijzondere panden!

www.umf.nu - Lange Nieuwstraat 53

ACTIVITEITEN 2010

Zocherparkwandelingen

Op Open Monumentendag organiseert Milieucentrum Utrecht twee wandelingen in het Zocherpark. Het groene rijksmonument werd in de 19de eeuw aangelegd op de plaats van de oude stadswallen naar ontwerp van Jan David Zocher jr. Er is aandacht voor geschiedenis en ontwerp van het park en voor de bijzondere en monumentale bomen in het park. De wandelingen vertrekken om 11.00 en 14.00 uur bij de infopost, nabij de muziektent op het Lepelenburg. Ze duren ca. 1,5 uur. Deelname is gratis. Kijk voor uitgebreide informatie op de website van www.milieucentrumutrecht.nl.

Gratis bustoer '19e eeuwse bouwkunst' van Vleuten naar Utrecht

Traditiegetrouw zijn in Vleuten op Open Monumentendag de Torenpleinker en de Broederschapshuisjes opengesteld. Belangrijkste attractie op deze dag is de bustour van Vleuten naar Utrecht. Tijdens de bustoer maken de passagiers onder leiding van een gids nader kennis met 'De smaak van de 19de eeuw'. De bus start om 11.30 uur in Vleuten bij het Torenplein. In De Meern rijdt de bus langs 19de-eeuwse huizen aan de Leidsche Rijn naar Helena Oord (Zandweg 101) en de METAK, de voormalige neogotische kerk aan de Rijksstraatweg 20. Hier wordt uitgestapt voor een rondleiding (alleen voor deelnemers aan de bustoer). Vervolgens gaat het naar de Utrechtse Maliebaan, waar men een keuze kan maken uit het aangeboden programma (zie elders in deze krant). In het Utrechts Archief kan men de tentoonstelling over de Maliebaan bezoeken. De bus rijdt rond 16.30 uur terug naar de kerk in Vleuten. De bustour is gratis. Maar reserveren is aanbevolen. U kunt dat doen door een mail te sturen aan de Historische Vereniging VDMH: info@histvervdmh.nl, onder vermelding van naam, telefoonnummer en aantal personen.

Fondsen en sponsors

Aan Open Monumentendag 2010 hebben volgende fondsen en sponsors bijgedragen:

- Fondsen en subsidiënten**
 Gemeente Utrecht,
 Team Monumenten, Wijkbureau Oost,
 Wijkservicecentrum Vleuten De Meern
 Van Baaren Stichting
 Elise Mathilde Fonds
- Sponsors**
 Mitros
 AM
 Aannemingsbedrijf H.J. Jurriëns
 Utrechtse Maatschappij tot Stadsherstel
 Utrechts Monumenten Fonds
 Rabo Utrecht en Omstreken
 Wegener Huis-aan-huisMedia
 Gemeentelijk Vervoerbedrijf Utrecht
 ANWB

Colofon

Deze krant is een uitgave van de Werkgroep Open Monumentendag in samenwerking met Wegener Huis-aan-huisMedia BV in Houten.

- Redactie:** Florence Hanselaar, Werkgroep OMD, Hooghiemstraplein 102, 3514 AX Utrecht, 030-2769174
Bijdragen: Mascha van Damme, Fred Vogelzang, Bettina van Santen, Patricia Debie, Hans Buitter
Eindredactie: Kees Volkers
Coördinatie Wegener: Frits Lemmens en Karin Beenen
Ontwerp: Renske Pouw

Open Monumentendag is een activiteit van de Stichting Archeologie en Bouwhistorie Utrecht (STABU).